

Organ	Regionstyrelsen
Plats	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås
Tidpunkt	Tisdagen den 28 mars 2023
Ledamöter	Mikael Andersson Elfgren (M), Ordförande Jenny Landernäs (M) Stephanie Bruksgård (M) Malin Gabrielsson (KD), 1:e vice ordförande Lina Eriksson (L) Ingvar Jonsson (SD) Gisela Carstinge (SD) Janeth Persson (SD), deltar på distans Kenneth Östberg (S), 2:e vice ordförande Ulrika Spårebo (S), deltar på distans Karolina Myllergård (S) Marino Wallsten (S) Daniel Pettersson (S) Heidi-Maria Wallinder (V) Barbro Larsson (C)
Ersättare	Mikael Söderlund (M) Elin Granqvist (KD) Åse Ellingsen Vesper (S) Felicia Granath (V)
Övriga	Anders Åhlund, regiondirektör, deltar på distans Katarina Simert, ekonomidirektör Therese Deutsch, hr-direktör Eva Lindahl, kommunikationsdirektör Agnetha Jonsson, förvaltningsdirektör Fastighet och service Lars Öhman, förvaltningsdirektör Digitaliseringsstöd Fredrik Alm, administrativ chef Christina Ersson, mötessekreterare Johan Graff Andersson (L), politisk sekreterare, deltar på distans Carolyn Karlsson (SD), politisk sekreterare, deltar på distans Robin Wäsche (S), politisk sekreterare, deltar på distans Leena Kumpula (C), politisk sekreterare, deltar på distans

§ 43 Fastställande av föredragningslista

Regionstyrelsens beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

§ 44 Föregående protokoll

Anmäls att protokoll från sammanträdet 2023-03-07 justerats i föreskriven ordning.

§ 45 Justering

Regionstyrelsens beslut

1. Heidi-Maria Wallinder utses att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

§ 46 Nästa sammanträde

Regionstyrelsens beslut

1. Regionstyrelsens nästa ordinarie sammanträde ska äga rum tisdagen den 2 maj 2023.

§ 47 Muntlig information

- Moon Vu Carlbring informerar om Årsredovisning 2022 för Informationssäkerhet och GDPR. Hon tar bland annat upp kommande informationsinsatser, digitalisering, incidenter, logguppföljning samt omvärldsbevakning. Styrelsen diskuterar bland annat den enskildes kontroll över sina egna uppgifter. Moon Vu Carlbring går sedan över till Kvartalsredovisning GDPR och Informationssäkerhet. Hon tar bland annat upp hur regionen arbetat med olika rekommendationer från SKR, olika planerade aktiviteter, hantering av sekretessmaterial, utmaningar inför framtiden samt tillsyn i andra regioner. Styrelsen diskuterar bland annat följsamhet till rutiner kopplat till säkerhetskultur.
- Therese Deutsch informerar om uppföljning av sjukfrånvaro 2022 och visar statistik över utvecklingen. Sjukfrånvaron ökade under 2022, främst korttids-sjukfrånvaron. Gällande långtidsfrånvaro ligger Region Västmanland lägst i landet.
- Anna Sofia Jansson informerar om Årsredovisning 2022 för Närvården Västmanland. Hon tar bland annat upp produktion, marknadsandel, telefontillgänglighet, personalomsättning, sjukfrånvaro samt inhyrd personal. Årets resultat är 14,3 miljoner kronor, jämfört med budgeterat resultat på 1,7 miljoner kronor. Hon tar också upp utmaningar och möjligheter i framtiden samt fokusområden 2023 – 2025.
Styrelsen diskuterar bland annat behovet av en djupare information till styrelsen eller hälso- och sjukvårdsnämnden om Närvårdens verksamhet, antibiotikaförskrivning, samspel mellan 1177 och vårdcentralerna, det kommande arbetet med Nära vård, kostnader för inhyrd personal.

Sammanträdet ajourneras kl. 10.16 – 10.30.

- Katarina Simert informerar om Årsredovisning 2022 för Region Västmanland. Hon tar bland annat upp ramverk för god ekonomisk hushållning, som enligt den samlade bedömningen uppnåddes 2022, och visar hur ett antal mål har utvecklats över tid. Hon går över till finansiella mål, verksamhetens budget och resultat, en jämförelse av finansiella nyckeltal mot sektorn, bruttokostnadsutveckling samt kommande utveckling av pensionskostnader. Styrelsen diskuterar bland annat pensionskostnaderna inom regioner, beräkningsgrunder för kommande pensionskostnader, kostnader för hyrpersonal samt kalkylernas osäkerhet avseende kommande pensionskostnader och vad de ökade kostnaderna består av.

- Katarina Simert informerar om Månadsrapport februari 2023 för Region Västmanland. Verksamhetens resultat ger ett prognostiserat helårsresultat på -450 miljoner kronor, till stor del beroende på hälso- och sjukvårdsförvaltningens stora prognostiserade underskott. Hon tar också upp den ekonomiska utvecklingen inom olika resultatenheter de senaste åren. Styrelsen diskuterar bland annat utvecklingen av statsbidrag, nivån på kompensation för läkemedelskostnader samt faktorer som påverkar intäkterna.

Styrelsen behandlar ärendena 7 och 8, därefter ajourneras sammanträdet kl. 11.15 – 11.30, därefter fortsätter informationen.

- Lars Almroth informerar om Månadsrapport februari 2023 för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Han inleder med en tillbakablick över 2022 och tar sedan bland annat upp beläggningsgrad, sjukfrånvaro, bruttokostnadsutveckling, tillgänglighet med mera. Han går igenom utfall för olika mål och indikatorer, aktiviteter utifrån uppdrag, tillgänglighet, sjukfrånvaro, arbetad tid och kostnadsutveckling. Periodens utfall är -174 miljoner kronor. Prognostiserat helårsresultat är -890 miljoner kronor. Han går igenom avvikelser från budget och berör åtgärdsplan. Han tar också upp positiva saker som en ny äldrevårdsavdelning, nytt arbetssätt med planerade operationer, ny hantering av läkemedel för injektion i ögon, försäljning av vård och digital kommunikation. Han avslutar med att poängtera att kompetensförsörjning är ett stort problem. Styrelsen diskuterar bland annat nytt arbetssätt inom Operation.

Regionstyrelsens beslut

1. Informationen noteras.

Sammanträdet ajourneras för lunch kl. 12.00 – 13.00.

§ 48 Samverkan med fackliga organisationer

Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt samverkansavtal.

I centrala samverkansgruppen 2023-03-20 framfördes inga synpunkter på ärendena.

Ärenden till Regionstyrelsen

§ 49 Ianspråktagande av medel för projektering och genomförande av Program Nytt Akutsjukhus Västerås

RV230164

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade i februari 2022 (RV210795) att starta genomförandet av det nya akutsjukhusets första etapp. Regionfullmäktige beslutade i december 2020 (RV201118) att starta genomförandet av elförsörjning del 2. Regionfullmäktige beslutade i december 2022 (RV220701 och RV220702) att starta projektering av Etapp 2 och Paviljonger.

I regionplanen för år 2023 - 2025 som antogs av regionfullmäktige 2022-12-13 finns 36 miljoner kronor reserverade för programmet år 2023 i styrelsens anslag för projektering och genomförande.

Den totala driftbudgeten för Akutsjukhus Västerås beräknas till 33 miljoner kronor år 2023. Förslaget är att medlen tillförs Program Nytt Akutsjukhus Västerås.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte ha någon direkt miljöpåverkan.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte ha någon direkt påverkan på mänskliga rättigheter

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte ha någon direkt påverkan på invånarna.

Uppföljning

Regionstyrelsen får löpande uppföljning genom programmet.

Regionstyrelsens beslut

1. Maximalt 33 miljoner kronor får tas i anspråk för fortsatt projektering och genomförande av Akutsjukhuset Västerås från anslaget till regionstyrelsens förfogande 2023 och tillförs Program Nytt Akutsjukhus Västerås.

§ 50 Yttrande över remiss från Utbildningsdepartementet: promemorian Långsiktig reglering av forskningsdatabaser

RV230034

Utbildningsdepartementet har överlämnat remiss av promemorian Långsiktig reglering av forskningsdatabaser till Region Västmanland för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

Regionstyrelsens beslut

1. Förslaget godkänns och överlämnas till Utbildningsdepartementet som Region Västmanlands yttrande.

§ 51 Månadsrapport februari 2023 för Region Västmanland

RV230220

Ärendet i korthet

Enligt Kommunallagen 6 kap, 2 § ska styrelsen uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på regionens utveckling och ekonomiska ställning.

Baserat på förvaltningars och nämnders februariprognoser och med en övergripande bedömning för övriga delar beräknas verksamhetens helårsresultat bli -450 miljoner kronor (budget +227 miljoner kronor) inom intervallet +- 250 miljoner kronor. Osäkerheten i prognosen är stor med anledning av inflation, konjunktur och hälso- och sjukvårdens ingående underskott och pågående omställningsarbete.

Prognostiserat resultat efter finansiella poster beräknas för helåret bli -650 miljoner kronor (budget -129 miljoner kronor) baserat på oförändrad börsutveckling under resten av året.

För helåret prognostiseras ett balanskravsresultat på -811 miljoner kronor. Regionen har sedan 2008 gjort avsättningar i eget kapital för att täcka tillfälliga kostnadsökningar eller intäktsminskningar. Kraftig pensionskostnadsökning 2023 till följd av hög inflation betecknas som tillfällig och 627 miljoner kronor av denna ökning kan täckas av tidigare års avsättningar. Återstående negativt balanskravsresultat, -184 miljoner kronor, måste återställas inom 3 år.

Bruttokostnadsutvecklingen förväntas bli +6,9 procent för helåret, vilket är mer än ekonomin klarar. Budgeterad nivå jämfört med utfall 2022 är -1,6 procent.

I ärendet yrkar

Kenneth Östberg (S) Heidi-Maria Wallinder (V) och Barbro Larsson (C) yrkar på tillägg av en beslutssats med lydelsen "Regiondirektören får i uppdrag att noga följa regionens ekonomi samt att senast i samband med Delårsrapport 1 återkomma med en analys och förslag på åtgärder."

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar först att ingen yrkat avslag på beredningens förslag och att styrelsen därmed beslutat enligt beredningens förslag.

Han ställer därefter Kenneth Östbergs med flera tilläggsyrkande mot avslag och finner att regionstyrelsen avslår tilläggsyrkandet.

Regionstyrelsens beslut

1. Regionstyrelsen ser allvarligt på det ökande underskottet för hälso- och sjukvårdsnämnden och kommer följa utvecklingen noga.
2. Regionstyrelsen uppmärksammar regionfullmäktige på det prognostiserade underskottet i helårsresultatet för regionen som helhet och överlämnar månadsrapporten för kännedom.
3. Region Västmanlands månadsrapport för februari 2023 läggs till handlingarna.

Reservation

Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), Heidi-Maria Wallinder (V) samt Barbro Larsson (C) reserverar sig till förmån för Kenneth Östbergs yrkande.

Protokollsanteckning

Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), Heidi-Maria Wallinder (V) samt Barbro Larsson (C) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

§ 52 Valärende

1. Nominering av ägarrådsrepresentant till AB Transitio

Från och med årsstämma 2023 (2023-06-01) fram till årsstämma 2027

En representant

1. Mikael Andersson Elfgren (M), Västerås kommun

Regionstyrelsens beslut

1. Valet förrättas enligt redovisat förslag.

§ 53 Nämndinitiativ om biogas - återrapport

RV230286

Kenneth Östberg (S), Barbro Larsson (C) och Heidi-Maria Wallinder (V) lämnade vid regionstyrelsens sammanträde 2023-03-07 nämndinitiativ med förslag om att Region Västmanland skyndsamt tar initiativ till att i samråd med länets kommuner tillskriva regeringen och påtala behovet av en omedelbar lösning i frågan om skattelättnader för biogas.

Regionstyrelsen gav 2023-03-07 regiondirektören i uppdrag att bereda förslaget och återkomma med förslag till vidare handläggning.

Regionstyrelsens svar

I en dom från EU-domstolen ogiltigförklaras EU-kommissionens beslut om att låta Sverige skattebefria biogas. Domstolens bedömning är att kommissionen brustit i handläggningen i samband med beslutet och det är därför det har ogiltigförklarats. Den här domen slår hårt mot alla användare av biogas.

Region Västmanland har genom Svealandstrafiken i princip 100% fossilfri kollektivtrafik bestående av ca 150 biogasbussar och 17 elbussar. Under överskådlig framtid kommer biogasen att vara ett helt centralt drivmedel för Region Västmanland. De ekonomiska konsekvenserna av domen beräknas till ca 15 mkr/år för region- samt inomkommunala trafik i Västmanland.

Regionstyrelsen delar initiativställarnas oro vad gäller konsekvenserna av den här domen. Styrelsen anser att det är angeläget att för regeringen påpeka konsekvenserna för Västmanland samt att påpeka betydelsen av biogasen som bränsle i kollektivtrafiken som en del i ett gemensamt arbete att få till en fortsatt skattebefrielse, samtidigt som åtgärder också måste vidtas för att så långt som möjligt mildra effekterna av den här domen fram till en eventuell ny skattebefrielse.

Strategisk regional beredning samlar ledande företrädare för regionen och länets kommuner. Det är det forum där strategiskt viktiga frågor för länet ska föras. Därför anser styrelsen det lämpligt att vi inom ramen för SRB tar fram en skrivelse och tillställer regeringen den.

Regionstyrelsens beslut

1. Nämndinitiativet bifalls.

§ 54 Anmälningssärenden

Bilaga 2

- a) Protokoll från sammanträde med regionstyrelsens arbetsutskott 2023-02-21
- b) Protokoll styrelsemöte Svealandstrafiken 2023-02-21
- c) Sammanställning vidaredelegation regionstyrelsen 2023
- d) Verksamhetsberättelse 2022 Inköpsnämnden (RV230297)
- e) Årsredovisning 2022 Varuförsörjningsnämnden (RV230251)
- f) Årsredovisning 2022 Närvården Västmanland (PV220024)
- g) Årsredovisning 2022 Oslo-Stockholm 2.55 (RV230264)
- h) Årsredovisning 2022 Länstrafiken Mälardalen AB i likvidation (RV230260)
- i) Årsredovisning 2022 Samordningsförbundet Västra Mälardalen (RV230334)
- j) Granskningsrapport Inköpsnämndens uppdrag mål och förutsättningar (RV230269)
- k) Revisionsrapport Regionens arbete med Agenda 2030 och hållbarhet (RV230289). Rapporten besvaras vid sammanträdet 2023-05-30.
- l) Revisionsrapport Förstudie Postcovid (RV230290) för kännedom.
- m) Kallelse till årsstämma 2023 - Nya Västerås Flygplats AB (RV230266)
- n) Kallelse till föreningsstämma 2023 - Kommuninvest (RV230293)
- o) Kallelse till föreningsstämma 2023 - Mälarens vattenvårdsförbund
- p) Kallelse till föreningsstämma 2023 - AB Transitio
- q) Inbjudan till ägarmöte Västmanlands Tolkserivce 2023-04-20 (RV230325)
- r) Verksamhetsberättelse 2022 för finanssamarbete mellan Region Västmanland, Region Sörmland och Region Örebro län

Regionstyrelsens beslut

1. Anmälningssärendena läggs till handlingarna.

Ärenden till Regionfullmäktige

§ 55 Årsredovisning 2022 för Region Västmanland

RV220827

Ärendet i korthet

Region Västmanlands årsredovisning 2022 redovisas.

Årsredovisningen speglar hur regionens verksamhet utförts i förhållande till mål och uppdrag i Regionsplan 2022-2024.

Regionens årsredovisning går inte in på enskilda förvaltningar, nämnder, bolag eller kommunalförbunds resultat. För detaljer hänvisas till respektives årsredovisning.

Krigsutbrott i Ukraina, fortsatt påverkan av pandemin, snabbt tilltagande inflation och stigande räntor – 2022 blev ytterligare ett år med stora utmaningar med stor påverkan på regionen. I verksamheten har både befintliga och nya utmaningar tagits omhand. Flyktingmottagande, pandemi- och virusvågor, uppskjuten vård, ökat

remissinflöde, lokförarbrist och inställda tågturer hanterades, samtidigt som pågående utvecklingsarbeten fortsatte och började visa fina resultat, inte minst inom förflyttningen mot "nära vård". Även under 2022 bidrog tillfälliga statliga tillskott och goda skatteintäkter till ett positivt verksamhetsresultat. Men 2022 var samtidigt året då konjunkturen vände, och de ekonomiska utmaningarna är stora inför kommande år.

Med ett balanskravsresultat på 421,9 miljoner kronor, nådde regionen på övergripande nivå det långsiktiga finansiella målet för god ekonomisk hushållning. Fortsatta obalanser fanns dock inom Hälso- och sjukvårdsnämnden som visade ökande underskott och regionens nettokostnadsökningstakt var högre än målet. Negativt finansnetto gav också lägre soliditet och det sammanvägda resultatet innebär att regionen inte klarade de finansiella målen. Då flertalet av övriga mål antingen nåddes eller var i närheten av att nås är bedömningen att regionen under 2022 sammantaget uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning. För att klara framtida utmaningar kommer det dock att behövas en ökad utveckling i positiv riktning för de verksamhetsmål som regionen själv kan påverka, samtidigt som kostnadsutvecklingstakten behöver sänkas.

Av balanskravsresultatet på 421,9 avsätts 10 miljoner kronor till forskningsfonden och 1,5 miljoner kronor till Salbergafonden. Den resterande delen, 410,4 miljoner kronor, avsätts till det egna kapitalet i syfte att möta tillfälliga framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar.

Måluppfyllelsen var god hos koncernbolagen, men Svealandstrafiken AB nådde inte fullt ut avkastningskravet trots extra drivmedelsersättning.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Av resultatet enligt balanskravet på 421,9 miljoner kronor avsätts 10 miljoner kronor till forskningsfonden, 1,5 miljoner kronor till Salbergafonden och 410,4 miljoner kronor till eget kapital för att möta framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar.
2. Årsredovisning för år 2022 godkänns.

§ 56 Barnbokslut 2022

RV230193

Beskrivning av ärendet

Barnbokslutet synliggör hur Region Västmanland tillgodosett barnets rättigheter under 2022 utifrån barnkonventionen som är svensk lag sedan 2020-01-01. I barnbokslutet redovisas övergripande och verksamhetsnära aktiviteter samt indikatorer kopplade till Handlingsplanen mänskliga rättigheter 2020–2022. Bokslutet visar kopplingar till styrdokument, viss statistik, utbildningsinsatser och ger viss insyn över verksamhetsnära barnrättsarbete.

Invånarperspektiv

Barnets rättigheter är en del av de mänskliga rättigheterna och gäller alla människor under 18 år. Barnrättsperspektivet gäller inte enbart barn som bor i Västmanland utan även barn som vistas i länet. Bokslutet lyfter fram barn som rättighetsbärare och påminner om att vi som offentlig aktör har en skyldighet att tillgodose deras

rättigheter enligt barnkonventionen och annan lagstiftning som kopplar an till konventionen.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga konsekvenser.

Hållbarhet

Miljökonsekvenser

Inga konsekvenser.

Uppföljning

Ett barnbokslut skrivs fram varje år i samband med regionens årsredovisning. Indikatorerna i barnbokslutet är kopplade till Handlingsplanen Mänskliga rättigheter 2020 - 2022 som också följs upp av koncernledningen.

Från och med 2023 kommer barnbokslutet vara en del i redovisningen av regionens Hållbarhetsprogram 2023–2030.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Barnbokslut 2022 för Region Västmanland godkänns och fogas till Årsredovisning 2022 för Region Västmanland.

§ 57 Årsredovisning 2022 för Folkandvården Västmanland AB

RV230257

Folkandvården Västmanland AB, som är ett helägt bolag, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter, årsredovisning samt i dialog med bolagets styrelse och ledning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid Folkandvården Västmanland AB:s årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet med styrelsens förslag och att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 58 Årsredovisning 2022 för Västmanlands Lokaltrafik AB

RV230258

Västmanlands Lokaltrafik AB, som är ett helägt bolag, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter och årsredovisning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid Västmanland Lokaltrafik AB:s årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet med styrelsens förslag och att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 59 Årsredovisning 2022 för Svealandstrafiken AB

RV230259

Svealandstrafiken AB, där regionen äger 50 procent, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten samt bolagsstyrningsrapport för 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter, årsredovisning samt i dialog med bolagets styrelse och ledning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid Svealandstrafiken AB:s årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet med styrelsens förslag och att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 60 Årsredovisning 2022 för Nya Västerås flygplats AB

RV230266

Nya Västerås flygplats AB, där regionen äger 50 procent, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter, årsredovisning samt i dialog med bolagets styrelse och ledning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid Nya Västerås flygplats AB:s årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet

med styrelsens förslag och att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 61 Årsredovisning 2022 för Tåg i Bergslagen AB

RV230261

Tåg i Bergslagen AB, där regionen äger 25 procent, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten samt bolagsstyrningsrapport för 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter och årsredovisning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid Tåg i Bergslagen AB:s årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet med styrelsens förslag och att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 62 Årsredovisning 2022 för Almi Företagspartner Mälardalen AB

RV230263

Almi Företagspartner Mälardalen AB, där regionen äger 25 procent, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter och årsredovisning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid Almi Företagspartner Mälardalen AB:s årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet med styrelsens förslag och att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 63 Årsredovisning 2022 för Create Business Incubator Mälardalen AB

RV230262

Create Business Incubator Mälardalen AB, där regionen äger 25 procent, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter och årsredovisning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid Create Business Incubator Mälardalen AB:s årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet med styrelsens förslag och att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 64 Årsredovisning 2022 för AB Transitio

RV23

AB Transitio, där regionen äger 5 procent, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter och årsredovisning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid AB Transitios årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet med styrelsens förslag och att styrelsen och VD beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 65 Årsredovisning 2022 för Västmanlands tolkservice ekonomisk förening

RV23

Västmanlands tolkservice ekonomisk förening, där regionen äger 34 procent, har överlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för verksamheten 2022.

Regionstyrelsen har i sin uppsiktsplikt under 2022 följt bolagets verksamhet via protokoll, delårsrapporter och årsredovisning.

Förslag till regionstyrelsens beslut

Utifrån uppsiktsplikten har regionstyrelsen inte funnit något som visar på att bolagets verksamhet inte bedrivits ändamålsenligt eller i strid med de kommunala befogenheterna.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Röstombudet får i uppdrag att vid Västmanlands tolkservices årsstämma rösta för att resultat- och balansräkning fastställs, att resultatet disponeras i enlighet med styrelsens förslag och att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2022.

§ 66 Resultatreglering för år 2022

RV230214

Ärendet i korthet

Sedan verksamhetsåret 2020 tillämpas en resultatregleringsmodell för konkurrensutsatta verksamheter och verksamheter som bedrivs genom gemensamma nämnder samt för forskningsverksamheten inom Centrum för innovation och utbildning (CIFU). Dessutom tillämpas modellen för Kollektivtrafiknämnden som har en verksamhet som inte skatteväxlat fullt ut. Utifrån detta sker resultatreglering för år 2022 för Kollektivtrafiknämnden, Hjälpmedelsnämnden, Kostnämnden, Närvården Västmanland och forskningsverksamheten inom CIFU. Nivån fastställs efter särskild analys i bokslutsdialog.

Uppföljningsmöte med förvaltningarna rörande verksamheten 2022 har genomförts. Förslag på nivån för ekonomiskt resultat som ligger till grund för resultatreglering har tagits fram och redovisas i tabellen nedan. Utgångspunkt har varit en övergripande avstämning av uppdrag kontra ersättning.

Föreligger förslag till resultatreglering för 2022 för Hjälpmedelsnämnden, Kostnämnden, Kollektivtrafiknämnden och Närvården Västmanland samt för forskningsverksamheten inom CIFU.

Efter beslut i regionstyrelsen har under 2022 ianspråktagits medel för forskningsverksamheten inom CIFU (8,2 mnkr).

Belopp i miljoner kronor	Resultat 2022	Justering vid bokslutsdialog	Förslag resultatreglering 2022	Ingående resultat	Ianspråktagande 2022	Summa reglerat resultat
CIFU forskningsanslag	7,0		7,0	8,2	-8,2	7,0
Hjälpmedelsnämnden	2,3		2,3	10,5		12,8
Närvården Västmanland	14,3		14,3	64,6		78,9
Kollektivtrafiknämnden	5,6		5,6	19,0		24,6
Kostnämnden	-2,1		-2,1	7,9		5,8

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

För att verksamheten ska kunna disponera tidigare överskott krävs att regionstyrelsen och regionfullmäktige i budgeten avsätter medel i en regionsgemensam buffert.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Inte aktuellt.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Inte aktuellt.

Invånarperspektiv

Inte aktuellt.

Uppföljning

Rapportering sker i ordinarie uppföljning vid delårsrapporterna och årsredovisningen.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Redovisat förslag till resultatreglering för år 2022 godkänns.

§ 67 Borgensbeslut enligt aktieägaravtal Nya Västerås Flygplats AB

RV230225

Sammanfattning

Enligt aktieägaravtal 2022-04-01 Nya Västerås Flygplats ska Region Västmanland ställa ut en borgensförbindelse gentemot Västerås stad avseende Nya Västerås Flygplats AB motsvarande 33 miljoner kronor. För borgensförbindelsen utgår ersättning i efterskott från Västerås stad.

Beskrivning av ärendet

Västerås stad har i skrivelse 2021-04-19 till Region Västmanland ställt frågan om medfinansiering av Nya Västerås flygplats AB. Genom skrivelsen initierades en dialog mellan Staden och Regionen om att ta ett gemensamt ansvar för verksamheten och ekonomin för Nya Västerås Flygplats AB. Nya Västerås Flygplats AB är det verksamhetsbolag som sköter driften av flygplatsen. Infrastrukturen, marken och byggnaderna på Hässlö-området ägs av Västerås flygfastigheter AB. Nya Västerås Flygplats AB har ingångna avtal som reglerar tillträde och användning av infrastrukturen och de lokaler som bolaget nyttjar. I september 2021 undertecknade Region Västmanland och Västerås stad en avsiktsförklaring om att hitta en gemensam lösning för flygplatsens framtid.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

I dialoger som därefter genomförts har parterna kommit överens om att äga Nya Västerås flygplats AB med 50 % vardera. Region Västmanland köpte per 2022-04-01 50 % av aktierna i Nya Västerås Flygplats AB av Västerås stad. Under hösten har Staden tillsammans med Regionen tagit fram styrdokument för bolaget i form av aktieägaravtal, reviderad bolagsordning, ägardirektiv och aktieöverlåtelseavtal för beslut i respektive fullmäktige. Avtalstiden enligt aktieägaravtalet uppgår till 10 år och om avtalet inte sägs upp förlängs avtalet automatiskt i 5 år. Enligt aktieägaravtal 2022-04-01 Nya Västerås Flygplats ska Regionen ställa ut en borgensförbindelse gentemot Västerås stad avseende Nya Västerås Flygplats AB motsvarande 33 miljoner kronor. För borgensförbindelsen utgår ersättning på anmodan i efterskott från Västerås stad med regionens ägarandel av den årliga snittskulden gånger den aktuella kreditmarginalen enligt Västerås stads kreditmodell.

Hållbarhet

Miljöperspektiv och Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser ur ett miljöperspektiv eller ur ett mänskliga rättighets- eller barnperspektiv.

Invånarperspektiv

Kortsiktigt bedöms ärendet inte medföra några konsekvenser för Region Västmanlands invånare.

Uppföljning

Ärendet följs upp inom ramen för regionens ordinarie uppföljning, vilket innebär att regionfullmäktige får återsrapportering i delårsrapporter och årsredovisning.

I ärendet yrkar

Heidi-Maria Wallinder (V) yrkar avslag på förslaget till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Heidi-Maria Wallinders avslagsyrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Regionfullmäktige beslutar att Region Västmanland, går i borgen för Västerås Stad avseende Nya Västerås Flygplats AB motsvarande 33 miljoner kronor.
2. Regionfullmäktige beslutar att Region Västmanland godkänner Västerås Stads kreditmodell för borgensavgift och ersättning till regionen motsvarande regionens ägarandel av den årliga snittskulden gånger den aktuella kreditmarginalen.

Reservation

Bilaga 3

Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för sitt yrkande enligt bilaga.

§ 68 Stöd till Nya Västerås Flygplats AB

RV220624

Ärendet i korthet

Sedan maj 2017 gäller EU:s gruppundantag (GBER) för stöd till flygplatser inom Europa. Detta gör det möjligt att ge offentligt stöd till flygplatser med upp till 200 000 passagerare per år, utan att först få kommissionens godkännande. Stödet ges med hänvisning till bestämmelserna i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, artikel 56 a).

I december 2021 beslutade kommunfullmäktige i Västerås att förvärva Nya Västerås flygplats AB ifrån Västerås Stadshus AB. Den 10 mars 2022 beslutade kommunfullmäktige i Västerås att sälja 50 % av aktierna i Nya Västerås flygplats AB till Region Västmanland. Från och med den 1 april 2022 innehar således Västerås stad och Region Västmanland vardera hälften av aktierna i bolaget. I beslutet att sälja respektive förvärva aktier har de båda organen beslutat att stöd till Nya Västerås flygplats AB för täckning av förluster ska ges med hänvisning till bestämmelserna i artikel 56 a) GBER genom finansiering i form av kostnadstäckning.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Det stöd som staden och Region Västmanland betalar ut till Nya Västerås Flygplats AB för täckning av förluster för år 2022 och 2023 uppfyller samtliga relevanta kriterier i

Europeiska kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (GBER). I bilaga A redovisas hur de tillämpliga kraven är uppfyllda.

Staden ansvarar tillsammans med Region Västmanland för att villkoren i GBER följs. Staden ansvarar vidare för att nödvändig information skickas till Näringsdepartementet och till Europeiska kommissionen. Regeringen är skyldig att kontakta kommissionen senast 20 dagar efter att stödet lämnats.

Det är därför angeläget att staden fattar beslut för att kunna lämna nödvändig information till Näringsdepartementet och till kommissionen, se bilaga A och bilaga B.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Kostnadstäckning sker enligt tidigare beslut i Regionfullmäktige 16 februari 2022. Reservering har gjorts i bokslut 2022 gällande kostnadstäckning 2022 och för kostnadstäckning 2023 finns medel avsatta i anslaget till regionstyrelsens förfogande.

Den juridiska bedömningen framgår ovan samt i bilaga A.

I ärendet yrkar

Heidi-Maria Wallinder (V) yrkar avslag på beredningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Heidi-Maria Wallinders avslagsyrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Stöd till Nya Västerås Flygplats AB för täckning av förluster under perioden 1 april 2022 - 31 december 2022 omfattande totalt 16 234 080 kronor ges med hänvisning till bestämmelserna i artikel 56 a) GBER och bedöms uppfylla villkoren i GBER på sätt som framgår av bilaga A. Stödet utgörs av 8 117 040 kronor som ges av Västerås Stad och 8 117 040 kronor som ges av Region Västmanland, enligt beslut av den 20230418
2. Stöd till Nya Västerås Flygplats AB för täckning av förluster för år 2023, baserat på budget uppgående till totalt 27 275 000 kronor, ges med hänvisning till bestämmelserna i artikel 56 a) GBER och bedöms uppfylla villkoren i GBER på sätt som framgår av bilaga A. Stödet utgörs av 13 637 500 kronor som ges av Västerås Stad och 13 637 500 kronor som ges av Region Västmanland, enligt beslut av den 20230418
3. Region Västmanland uppdrar åt Västerås stad att redovisa stödet till Näringsdepartementet.

Reservation

Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för sitt yrkande enligt bilaga.

§ 69 **Mälardalstrafik MÄLAB AB - Beslut om anskaffning av ER1-fordon – Tilläggsavtal 3 till Samverkansavtalet**

KTM220057

Sammanfattning

Mälardalstrafik MÄLAB AB ägs gemensamt av Region Stockholm, Region Sörmland, Region Uppsala, Region Västmanland, Region Östergötland och Region Örebro län. För att kunna bedriva den ordinarie trafiken med Mälartåg som för närvarande planeras inom Etapp 2 med en hög kvalitet, behöver ytterligare ER1-fordon hyras in från AB Transitio med en första leverans omkring årsskiftet 2024-2025.

En komplettering med tre ER1 behövs för att till del möta det aktuella behovet av fordon för underhåll- och trafikreserv. Behovet av fordon ses dock vara något större enligt samlad beskrivning i ärendet, vilket innebär att ytterligare fordon sannolikt behöver anskaffas. Mälardalstrafik planerar därför att i nästkommande budget som ska fastställas under 2023 komplettera med ytterligare ett antal fordon, beslutsunderlag kommer senare under 2023.

Detaljerad beskrivning av ärendet

AB Transitio som hyr ut ER1-fordon till Mälardalstrafik har idag ingen fordonsreserv för ER1, vilket innebär att när fordonen behöver ställas av för tungt underhåll och /eller upprustning behövs ersättningsfordon eller reduktion av trafiken. För ER1 måste detta ombesörjas av Mälardalstrafik. Avsaknaden av lånefordon innebär även att trafiken blir direkt påverkad i det fall ett eller flera fordon blir stående en längre tid för reparation på grund av till exempel en olycka.

Utifrån dagens beräkningar kommer ER1-fordonen vara mogna för tungt underhåll 2025.

Trafiksättning för ordinarie trafik är planerad på 49 ER1 av 53 tillgänglig, vilket ger en tursättningsgrad på 92,5 % jämfört med andra trafiksystem som ligger på runt 80–85 %.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Finansiering av fordonen sker via AB Transitio. Löpande kostnader såsom hyra av fordonen, underhållskostnader med mera beräknas uppgå till 33,2 miljoner kronor per år från 2025. Kostnaden fördelas till respektive ägare utifrån gällande fördelningsmodell. För Region Västmanland innebär det 2,5 miljoner kronor som finansieras via Kollektivtrafikens ram.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

En väl fungerande kollektivtrafik gynnar miljön.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Inte aktuellt.

Invånarperspektiv

En väl fungerande kollektivtrafik med hög tillförlitlighet ger nöjda kunder.

Uppföljning

Anskaffningen följs upp i ordinarie uppföljning.

I ärendet yrkar

Ordförande Mikael Andersson Elfgren (M) yrkar att ärendet bordläggs eftersom styrelsen inte haft möjlighet att se bilagorna i ärendet, samt att ärendet ska avgöras vid ett extra sammanträde med regionstyrelsen före regionfullmäktiges sammanträde 2023-04-18.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns stöd för hans eget yrkande om bordläggning och att styrelsen beslutar att ärendet bordläggs samt att ärendet ska avgöras vid ett extra sammanträde med regionstyrelsen före regionfullmäktiges sammanträde 2023-04-18.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Ärendet bordläggs till ett extra sammanträde med regionstyrelsen före regionfullmäktiges sammanträde 2023-04-18.

§ 70 Bergslagstaxa

KTM230014

Detta ärende redogör för förslag till övergripande resevillkor, produkter och priser samt ett antal övriga förutsättningar exempelvis hantering av prisjustering, kampanjer och ombordförsäljning i enlighet med bilaga 3 (PM Bergslagstaxan Priser, Produkter och villkor).

Kollektivtrafiknämnden beredde ärendet vid sammanträdet 2023-02-16 § 17.

Bakgrund

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Gävleborg, Dalarna, Örebro och Västmanland, (i ärendet benämnda RKM), är gemensamma ägare av Tåg i Bergslagen. I Västmanland omfattas Tåg i Bergslagens trafiksystem av sträckan Västerås-Fagersta och vidare mot Ludvika (den så kallade Bergslagspendeln).

I samband med tidtabellsskiftet i december 2023 (T24) förändras avtalsformen från tjänstekoncession till bruttoavtal. Som följd av detta flyttas ansvaret för bland annat biljettförsäljning, prissättning och produktsortiment från operatören till beställaren.

Med anledning av det förändrade ansvaret har under sommaren och hösten 2022 ett arbete genomförts av Tåg i Bergslagen och ägarrepresentanter med att ta fram förslag till resevillkor, produkter och priser för Tåg i Bergslagen under arbetsnamnet Bergslagstaxan att gälla från och med december 2023 i samband med tidtabellsskiftet. Förslaget ska beslutas av samtliga berörda ägarregioner. Tåg i Bergslagens styrelse har vid styrelsemöte 2022-11-18 samt 2022-12-14 beslutat att rekommendera ägarregionerna att godkänna förslaget.

Sammanfattning av principer för Bergslagstaxan

Den föreslagna prissättningen av Bergslagstaxan innebär för enkelbiljetter en relationsbaserad prissättning "station till station", där priset i grunden styrs av avståndet för en given färdväg. Därutöver föreslås ett golvpris.

Utöver enkelbiljetter omfattar Bergslagstaxan försäljning av periodbiljett som omfattar samtliga avgångar med Tåg i Bergslagen oavsett sträcka.

Biljetterna i Bergslagstaxan föreslås säljas till helt respektive reducerat pris. Reducerat pris skall gälla för följande resenärskategorier:

- Ungdom som ej fyllt 20 år
- Student med minst 50 % studietakt

Rabattnivå för reducerat prisnivå föreslås vara 25 % för samtliga biljettprodukter. Avrundningseffekter exkluderade.

Två barn, 0-6 år, reser alltid avgiftsfritt i sällskap med resenär med giltig biljett oavsett biljettutställare eller biljettyp. Därutöver föreslås ett familjeerbjudande gälla där två barn upp till och med 12 år reser avgiftsfritt på Tåg i Bergslagen i sällskap med resenär med giltig biljett ur Tåg i Bergslagens biljettsortiment.

Respektive ägarregion har enligt förslaget möjlighet att upprätta avtal med Tåg i Bergslagen gällande giltighet för respektive RKM:s egna biljettsortiment att gälla på Tåg i Bergslagen. Därutöver föreslås respektive ägarregion kunna fatta beslut om avsteg från Bergslagstaxans prissättning inom dess respektive trafikområde.

Beslut om avvikelse Region Västmanland

Kollektivtrafikförvaltningen Region Västmanland avser att fatta särskilda överenskommelser mellan Region Västmanland och Tåg i Bergslagen att VL:s produktsortiment ska vara giltigt inom Västmanlands län.

För Tåg i Bergslagens biljettprodukter, som säljs av Tåg i Bergslagen eller dess återförsäljare, föreslås Region Västmanland anpassa enkelbiljettpris för vuxen att likställas med motsvarande pris för VL enkelbiljett län på sträckan Fagersta Norra – Västerås C.

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Övergripande resevillkor, produkter och priser fastställs i enlighet med redovisat förslag under förutsättning att Region Örebro län, Region Dalarna, Region Västmanland och Region Gävleborg fattar likalydande beslut.
2. Därutöver godkänns föreslagna avvikelser från Bergslagstaxan inom Västmanlands län i enlighet med detta ärende.
3. Tåg i Bergslagens styrelse har rätt att en gång per tidtabellsår, efter beredning med ägarlänen, besluta om prisjustering avseende Tåg i Bergslagens produktsortiment vilket innebär en prisförändring för enskilda relationer upp till max 5 procent med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen (med stöd utifrån förändring av konsumentprisindex).
4. Tåg i Bergslagen får genomföra marknadsaktiviteter och kampanjer för att öka attraktiviteten i trafiksystemet. Tåg i Bergslagen får mandat att rabattera biljetter upp till 100 % under max 30 dagar.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen tillstyrker redovisat förslag till beslut.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Övergripande resevillkor, produkter och priser fastställs i enlighet med redovisat förslag under förutsättning att Region Örebro län, Region Dalarna, Region Västmanland och Region Gävleborg fattar likalydande beslut.
2. Därutöver godkänns föreslagna avvikelser från Bergslagstaxan inom Västmanlands län i enlighet med detta ärende.
3. Tåg i Bergslagens styrelse har rätt att en gång per tidtabellsår, efter beredning med ägarlänen, besluta om prisjustering avseende Tåg i Bergslagens produktsortiment vilket innebär en prisförändring för enskilda relationer upp till max 5 procent med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen (med stöd utifrån förändring av konsumentprisindex).
4. Tåg i Bergslagen får genomföra marknadsaktiviteter och kampanjer för att öka attraktiviteten i trafiksystemet. Tåg i Bergslagen får mandat att rabattera biljetter upp till 100 % under max 30 dagar.

§ 71 Aktieköp i Samtrafiken i Sverige AB*KTM230015*

Detta ärende redogör för förslag att Tåg i Bergslagen blir delägare i Samtrafiken i Sverige AB.

Kollektivtrafiknämnden beredde ärendet vid sammanträdet 2023-02-16 § 18.

Bakgrund

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Gävleborg, Dalarna, Örebro och Västmanland, är gemensamma ägare av Tåg i Bergslagen.

Samtrafiken i Sverige AB bedriver en branschgemensam utvecklingsverksamhet inom områden som är strategiskt viktiga för att öka det kollektiva resandet och dess marknadsandel. Bolagets syfte är att genom samverkan mellan ägarföretag och övriga trafikföretag knyta ihop kollektivtrafiken och på affärsmässiga grunder utveckla och erbjuda produkter och tjänster till trafikföretag och resenärer.

Tåg i Bergslagens samtliga ägarregioner är delägare i Samtrafiken i Sverige AB.

Sammanfattning

Vid styrelsen sammanträde den 14 december 2022 beslutades att Tåg i Bergslagen ska ingå partneravtal med Samtrafiken i Sverige AB. Detta genomförs under våren 2023 då det nya partneravtalet SPA-11 är på plats.

I samband med tidtabellsskiftet i december 2023 (T24) förändras avtalsformen från tjänstekoncession till bruttoavtal. Som följd av detta flyttas ansvaret för bland annat biljettförsäljning, prissättning och produktsortiment från operatören till beställaren.

Inför den nya affärsmodellen hos Tåg i Bergslagen är bedömningen att det även är nödvändigt för Tåg i Bergslagen att bli delägare i Samtrafiken i Sverige AB. Som aktieägare i Samtrafiken i Sverige AB kan Tåg i Bergslagen ta aktiv del i Samtrafiken i Sverige AB:s arbete.

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Samtrafiken i Sverige AB genom att köpa 30 aktier i Samtrafiken i Sverige AB till en total kostnad av 60 000 kronor, under förutsättning att likalydande beslut tas i regionfullmäktige i Region Dalarna, Region Västmanland, Region Örebro län och Region Gävleborg.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen tillstyrker redovisat förslag till beslut.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Region Västmanland ger i uppdrag åt Tåg i Bergslagen AB att bli delägare i Samtrafiken i Sverige AB genom att köpa 30 aktier i Samtrafiken i Sverige AB till en total kostnad av 60 000 kronor, under förutsättning att likalydande beslut tas i regionfullmäktige i Region Dalarna, Region Västmanland, Region Örebro län och Region Gävleborg.

§ 72 Intäcks- och underskottsfordelning för Tåg i Bergslagen AB

KTM230016

Detta ärende redogör för förslag till uppdatering av bilaga till aktieägaravtal för Tåg i Bergslagen gällande fördelning av biljettintäkter och underskott för Tåg i Bergslagen AB.

Kollektivtrafiknämnden beredde ärendet vid sammanträdet 2023-02-16 § 19.

Bakgrund

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Gävleborg, Dalarna, Örebro och Västmanland, (i ärendet benämnda RKM), är gemensamma ägare av Tåg i Bergslagen.

I samband med tidtabellsskiftet i december 2023 (T24) förändras avtalsformen från tjänstekoncession till bruttoavtal. Som följd av detta flyttas ansvaret för bland annat biljettförsäljning, prissättning och produktsortiment från operatören till beställaren. Konsekvensen är att biljettintäkter som tidigare tillfallit den upphandlade trafikutövaren från T24 i stället kommer tillfalla Tåg i Bergslagen.

Med anledning av det förändrade ansvaret har ett arbete genomförts under ledning av Region Västmanland med stöd av Tåg i Bergslagen och ägarrepresentanter att se över huruvida nuvarande underskottsfordelning bör uppdateras och i sådana fall ge förslag på vilket sätt att gälla från och med december 2023 i samband med tidtabellskiftet.

Beskrivning av underskottsfordelning Tåg i Bergslagen

I nuvarande underskottsfordelning finns tre fördelningskomponenter där Tåg i Bergslagens underskott hanteras genom 1) ersättning för RKM resor, 2) kostnader för dimensionerande fordon och 3) antal km och tågstopp inom respektive län.

Med punkt 1 avses resor som görs med de biljetter som ställs ut av respektive RKM (i Västmanland resor med VL 30-dagar och skolkort). För detta ersätts trafikutövaren med drygt 30 kr per resa. Det underskott som återstår för Tåg i Bergslagen efter punkt 1 och 2 fördelas mellan ägarna utifrån trafikproduktion (km) och antal stopp.

Sammanfattning av förslag

I arbetet har det konsekvensbeskrivits effekter att fortsätta med nuvarande underskottsfordelning samt att återföra intäkter helt eller delvis till ägarlänerna. Utifrån arbetet är rekommendationen från ägarrepresentanter att lägga till en komponent som hanterar intäktsfordelning.

Intäkterna från biljettförsäljningen föreslås delas upp i en del som gäller försäljning från relationer inom respektive län (inomlänsintäkter) från vilka intäkterna tillfaller berörd ägarregion medan övriga biljettintäkter tillfaller Tåg i Bergslagen och räknas av från det underskott som fördelas mellan ägarna.

Som följd av att inomlänsintäkter föreslås tillfalla respektive ägarlän kan nuvarande komponent med ersättning för RKM-resor (punkt 1 ovan) utgå från avtalet.

Förslaget innebär att bilaga 1 till aktiägaravtalet (Fördelning av underskott i Tåg i Bergslagen) uppdateras genom att även hantera fördelning av intäkter enligt följande punkter:

1. Inomlänsintäkter - Biljettintäkter från Tåg i Bergslagens biljettprodukter, som säljs av Tåg i Bergslagen eller dess återförsäljare, för relationer där resan helt sker inom ett ägarlän tillfaller berörd ägare.
2. Övriga biljettintäkter – Resterande biljettintäkter (som inte omfattas av punkt 1) från Tåg i Bergslagens biljettprodukter, som säljs av Tåg i Bergslagen eller dess återförsäljare, tillfaller Tåg i Bergslagen och räknas av från underskottet.

Nuvarande punkt 1 Periodbiljetter utgår som följd av förslaget.

Förslaget förväntas bidra till att ge ägarregionerna incitament att öka resandet med Tåg i Bergslagen och att i större utsträckning integrera Tåg i Bergslagens trafik som en del av det lokala trafiksystemet.

Kostnader och finansiering

Region Västmanlands andel av underskottet förväntas öka något som följd av förslaget jämfört med nuvarande modell för underskottsfordelning. Kostnadsökningen bedöms i huvudsak kunna hanteras genom ökade biljettintäkter samt effektivisering som följd av överflyttning av resande från buss till tåg.

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Redovisat förslag till ny intäkts och underskottsfordelning för Tåg i Bergslagen AB godkänns under förutsättning att övriga delägare fattar likalydande beslut.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen tillstyrker redovisat förslag till beslut.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Redovisat förslag till ny intäkts och underskottsfordelning för Tåg i Bergslagen AB godkänns under förutsättning att övriga delägare fattar likalydande beslut.

§ 73 Prissättning för Tärna folkhögskolas internat från och med den 1 juli 2023

RUF230040

Sammanfattning

Årlig reglering av priserna för Tärna folkhögskolas internatboende. Prissättningen gäller från och med 1 juli 2023.

Ärendet bereddes av regionala utvecklingsnämnden 2023-03-13 § 21.

Beskrivning av ärendet

Reglering av priserna på Tärna folkhögskolas internatboende bör regleras varje år till följd av generella kostnadsökningar. Skolledningen har utgått från medelvärdet på Konsumentprisindex, KPI, 2022.

Verksamheten räknar ut en kostnad per termin. Höstterminen består av 17 veckor och vårterminen av 21 veckor. Kostnaden fördelas på 4 inbetalningar under hösten och 5 inbetalningar under våren.

Nu är förslaget att öka priset med 9 %. Det blir en kostnad på 5400 kronor för fyra veckor. Studerande vid Tärna folkhögskola betalar då internatkostnader enligt följande sammanställning:

Höstterminen:

Totalkostnad 22 950 kronor.

Fördelas på fyra inbetalningar under terminen.

Höstterminen omfattar 17 veckor, inklusive studielov vecka 44.

Vårterminen:

Totalkostnad 28 350 kronor.

Fördelas på fem inbetalningar under terminen.

Vårterminen omfattar 21 veckor, inklusive sportlov och påsklov.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Intäkter för internatet är inräknade i den budget som finns för verksamheten Tärna under 2023 i enlighet med den föreslagna nivån.

Regionala utvecklingsnämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Redovisat förslag på ny prislista för internatkostnader för Tärna folkhögskola för läsåret 2023–2024 antas, att gälla från och med 2023-07-01.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen tillstyrker redovisat förslag till beslut.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Redovisat förslag på ny prislista för internatkostnader för Tärna folkhögskola för läsåret 2023–2024 antas, att gälla från och med 2023-07-01.

§ 74 Avveckling av program för hälsoinriktning

RUF220264

Ärendet i korthet

Program för hälsoinriktning har till och med 2022 utgjort en del av Region Västmanlands målstyrning, där den politiska viljan omvandlas till verkställighet via regionplan och budget samt övriga styrande dokument. Programmet för hälsoinriktning har bärighet på främst målområdet Ett välmående Västmanland, men avser även att bidra till att organisationen når den del av visionen som handlar om att sätta hälsan främst.

I Regionplan och budget 2023-2025, som regionfullmäktige fastställde 2022-12-13 § 154, har programmets intentioner omhändertagits genom uppdrag.

Regionfullmäktige beslutade 2021-09-21 § 99 om revidering av Region Västmanlands program för hälsoinriktning 2021-2022. Regionfullmäktige beslutade även att programmet under 2022 skulle revideras inför nästa programperiod. Eftersom programmets intentioner tillgodoses direkt i regionplan och budget har behovet av ett separat styrande dokument inom hälsoområdet minskat. Av denna anledning, och som ett led i arbetet med att effektivisera regionens arbetssätt med bland annat minskad administration, föreslås att programmet avvecklas.

I ärendet yrkar

Barbro Larsson (C), Heidi-Maria Wallinder (V) och Ulrika Spårebo (S) yrkar avslag på beredningens förslag.

Ingvar Jonsson (SD) yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Barbro Larssons med flera avslagsyrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Program för hälsoinriktning avvecklas.

Reservation

Bilaga 4

Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), Heidi-Maria Wallinder (V) och Barbro Larsson (C) reserverar sig mot beslutet enligt bilaga.

§ 75 Ändring från Primärvårdsprogram till Vårdval vårdcentral samt förtydligande av beslutsordning

HSF230120

Ärendet bereddes av hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-03-22 § 35.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Formellt sett är "Primärvårdsprogrammet" tillika förfrågningsunderlag enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Det är obligatoriskt för regionerna att erbjuda vårdval inom primärvård och dokumentet beskriver de krav och förutsättningar som gäller för vårdgivare som vill bedriva vårdcentral inom vår region.

Av tradition har beslut om samtliga förändringar i detta förfrågningsunderlag fattats av regionfullmäktige. Delvis kan detta bero på att begreppet program inom regionen generellt också innebär särskilda förutsättningar för hur beslut och förändringar ska hanteras. Det finns dock inte några motsvarande program för ex akutsjukvård eller andra delar av hälso- och sjukvården och inom andra områden hanteras inte heller ärenden på detaljnivå i regionfullmäktige utan hanteras i stället av styrelse/nämnd alternativt på tjänstemannanivå.

Begreppet primärvård är också lite missvisande eftersom det innefattar betydligt fler verksamheter än vad som regleras i förfrågningsunderlaget för vårdcentraler, både andra delar i regionens organisation och den kommunalt drivna primärvården.

Av dessa skäl föreslås dels ett namnbyte som tydliggör innehållet i dokumentet, från Primärvårdsprogrammet till Vårdval vårdcentral, dels att det tydliggörs att förändringar som ligger i linje med gällande regionplan och budget hanteras av hälso- och sjukvårdsnämnden, HSN, som också har i uppdrag att följa upp den verksamhet som utförs inom detta vårdval.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Hantering av beslut kring förändringar av vårdcentralernas uppdrag och ersättningar blir mindre tidskrävande för regionfullmäktige samtidigt som möjligheten till styrning och uppföljning på den politiska nivån ökar genom att HSN hanterar frågorna. Möjligheten till snabbare hantering av löpande förändringar ökar också vilket förbättrar förutsättningarna för en omställning till god och nära vård/framtidens hälso- och sjukvård.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte ha någon inverkan på miljön.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte ha någon inverkan på mänskliga rättigheter.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte ha någon inverkan på invånarna.

Uppföljning

Hälso- och sjukvårdsnämnden följer upp besluten.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Begreppet Vårdval vårdcentral ersätter Primärvårdsprogrammet som begrepp för att beskriva förfrågningsunderlag med beskrivning av uppdrag och ersättning för verksamheter som ansöker enligt lagen om valfrihetssystem för att driva vårdcentral i Region Västmanland.
2. Genomförandet av löpande förändringar av Vårdval vårdcentral, utifrån regionplanens givna inriktningsmål och inom gällande budgetramar, hanteras framöver av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen tillstyrker redovisat förslag till beslut.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Begreppet Vårdval vårdcentral ersätter Primärvårdsprogrammet som begrepp för att beskriva förfrågningsunderlag med beskrivning av uppdrag och ersättning för verksamheter som ansöker enligt lagen om valfrihetssystem för att driva vårdcentral i Region Västmanland.
2. Genomförandet av löpande förändringar av Vårdval vårdcentral, utifrån regionplanens givna inriktningsmål och inom gällande budgetramar, hanteras framöver av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Protokollsanteckning

Bilaga 5

Heidi-Maria Wallinder (V) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

§ 76 Införande av nytt valfrihetssystem för vaccinationer, Vårdval vaccination

HSF230158

Ärendet bereddes av hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-03-22 § 36.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Vaccination är en effektiv medicinsk åtgärd för att förebygga vissa sjukdomar och nya vacciner utvecklas löpande. När fler vaccinationer rekommenderas av Folkhälsomyndigheten ökar också volymerna av vaccinationer, framför allt i primärvården. För att möjliggöra för fler aktörer att bidra i vaccinationsarbetet och därmed säkerställa en god tillgänglighet för regionens invånare föreslås att regionen inrättar ett nytt valfrihetssystem för vaccinationer, Vårdval vaccination. På så sätt kan en god vaccinationstäckning uppnås för de rekommenderade vaccinen samtidigt som risken för undanträngningseffekter på annan primärvård minskar.

Vaccinationer ingår i nuläget som ett uppdrag i primärvårdsprogrammet. Samtliga 28 vårdcentraler har uppdrag att vaccinera vuxna bland annat mot säsongsinfluensa, pneumokocker, covid -19 samt via barnhälsovården utföra alla vaccinationer inom barnhälsovårdsprogrammet. Merparten av vaccinationerna är rekommenderade och kostnadsfria för vissa grupper men invånarna kan också få andra former av vaccin mot betalning (vaccin + stickavgift), till exempel mot TBE. Med tanke på att vårdcentralerna har en etablerad verksamhet för vaccinationer som både är känd av invånarna och innebär en god geografisk täckning föreslås inga förändringar ske i detta uppdrag, utan det kvarstår. Det nya vårdvalet blir ett komplement för att ytterligare förstärka tillgänglighet och öka valfriheten för invånarna.

Avgränsningar

Enbart de vaccin som rekommenderas av Folkhälsomyndigheten och regionen samt finansieras av Region Västmanland kan ingå i vårdvalet. De vaccinationer som ingår i det nationella barnvaccinationsprogrammet ska exkluderas eftersom de är en viktig och väl integrerad del av barnhälsovården och elevhälsan. Även vaccinationer på SÄBO och i hemtjänster ska exkluderas då detta sker i samverkan mellan vårdcentral och kommunens personal.

Förutsättningar

Inga volymgarantier lämnas till leverantörerna. Krav ska ställas på att leverantörerna ansluter sig till Regionens journalsystem för att säkerställa patientsäkerhet och kontinuitet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar regelverket, fastställer ersättningsnivå och beslutar om ingående vacciner.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Vårdval vaccination förväntas ge bättre tillgänglighet och ökad vaccinationstäckning, och därmed lägre sjuklighet i befolkningen. Vårdval vaccination stimulerar också företagsamheten i länet.

Införandet ska, givet samma volymer som i dagens system, vara kostnadsneutralt för regionen. Regionens totala kostnader för vaccinationer kan öka om det nya vårdvalet medför en högre täckningsgrad.

I uppdraget ingår att inrätta en funktion som koordinerar och följer upp de insatser som utförs av leverantörerna i Vårdval vaccination. Detta är förknippat med utökade kostnader för administration och uppföljning inom regionen. Under 2023 beräknas dessa till 600 000 kronor, beräknat på sex månader (helårskostnad 1,2 miljoner kronor). De utökade kostnaderna finansieras inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningens ram och budget.

Genom att invånarna ges möjlighet att välja andra leverantörer än vårdcentralen kan vårdcentralernas totala intäkter eventuellt minska och på så sätt påverka vårdcentralsuppdraget negativt. Uppdraget kan också påverkas positivt om tid frigörs till andra viktiga uppdrag för vårdcentralen.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte ha någon inverkan på miljön.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte ha någon inverkan på mänskliga rättigheter.

Invånarperspektiv

Tillgängligheten till prioriterade vaccinationer ökar då fler valmöjligheter finns för den enskilde invånaren.

Uppföljning

Hälso- och sjukvårdsnämnden följer upp besluten.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Region Västmanland ska under 2023 införa ett nytt valfrihetsystem för vaccinationer, Vårdval vaccinationer, enligt Lagen om valfrihetsystem (LOV).
2. Vårdgivare med vårdavtal för att bedriva vårdcentral enligt Primärvårdsprogrammet/Vårdval vårdcentral ska inte ansöka om vårdval vaccination, då det uppdraget fortsatt ingår i vårdcentralsuppdraget.

3. Vårdval vaccination får endast omfatta vaccinationer som är rekommenderade av Folkhälsomyndigheten och regionen samt bekostas av regionen.
4. Vaccinationer i barnvaccinationsprogrammet som ges i barnhälsovården och elevhälsan är undantagna och ingår inte i vårdval vaccination.
5. Vaccinationer på SÄBO och i hemtjänster är också undantagna och ingår inte i vårdval vaccination.
6. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar inom dessa begränsningar vilka vaccin som ingår, ersättningsnivåer till utförare samt regelverk i övrigt.
7. Vårdval vaccinationer finansieras inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningens befintliga ram och budget.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen tillstyrker redovisat förslag till beslut.

I ärendet yrkar

Kenneth Östberg (S) och Heidi-Maria Wallinder (V) yrkar avslag på förslaget till beslut.

Ingvar Jonsson (SD) yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Region Västmanland ska under 2023 införa ett nytt valfrihetsystem för vaccinationer, Vårdval vaccinationer, enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV).
2. Vårdgivare med vårdavtal för att bedriva vårdcentral enligt Primärvårdsprogrammet/Vårdval vårdcentral ska inte ansöka om vårdval vaccination, då det uppdraget fortsatt ingår i vårdcentralsuppdraget.
3. Vårdval vaccination får endast omfatta vaccinationer som är rekommenderade av Folkhälsomyndigheten och regionen samt bekostas av regionen.
4. Vaccinationer i barnvaccinationsprogrammet som ges i barnhälsovården och elevhälsan är undantagna och ingår inte i vårdval vaccination.
5. Vaccinationer på SÄBO och i hemtjänster är också undantagna och ingår inte i vårdval vaccination.
6. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar inom dessa begränsningar vilka vaccin som ingår, ersättningsnivåer till utförare samt regelverk i övrigt.
7. Vårdval vaccinationer finansieras inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningens befintliga ram och budget.

Reservation

Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), samt Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för Kennet Östbergs och Heidi-Maria Wallinders yrkande.

§ 77 Egenavgift för hörapparater

HSF220338

Sammanfattning

Ärendet återremitterades vid fullmäktiges sammanträde 2022-11-15 §138. Brukarråd har genomförts och förslag till avgiftshöjning korrigeras för att beakta inkomna synpunkter. Det nya förslaget innebär likvärdig avgift för laddningsbar respektive knappcellsapparat. För laddningsbar hörapparat tillkommer avgift för laddare, patienter med knappcellsapparater ansvarar själva för inköp av batterier.

Ärendet bereddes av hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-03-22 § 37.

Beskrivning av ärendet

Laddningsbara hörapparater utgör en allt större del av marknaden. De förbättrar vardagen för brukaren och leder till minskade kostnader för batterier, men inköpskostnaden för regionen är högre än för traditionella knappcellsapparater. Hörapparater kan delas in i tre olika styrkor: stark-, medelstark- och svag förstärkning. Utbudet av laddningsbara hörapparater är ännu begränsat till apparater som ger medelstark förstärkning, för svag och stark förstärkning är knappcellsapparater ännu det enda alternativet. Medelstark förstärkning är den vanligaste hörapparat som skrivs ut till 75% av patienterna. Hörapparater med medelstark förstärkning som drivs av knappcells-batterier finns inte längre på marknaden. Framöver förväntas även hörapparater med svag och kraftig förstärkning ersättas av laddningsbara apparater.

För barn och unga under 20 år tas ingen egenavgift för hörapparater ut, för barn som har växelvis boende hos två vårdnadshavare förskrivs en extra laddare utan extra kostnad.

Förslag till egenavgift

Eftersom alla hörapparater ännu inte kan ersättas av laddningsbara ska avgiften för knappcellsapparater vara likvärdig den som för laddningsbara hörapparater. Avgiften föreslås därför delas upp så att avgiften för en hörapparat sätts till 800 kronor, är den laddningsbar tillkommer 600 kronor i laddaravgift. Den totala egenavgiften blir då för en patient med två laddningsbara hörapparater 2 200 kronor och för en patient med två knappcellsapparater 1 600 kronor. Vid förskrivning av enbart en apparat blir avgiften 1400 kronor för en laddningsbar och 800 kronor för en knappcellsapparat. Inköp av batterier till knappcellsapparat är patientens egenansvar.

Den största delen patienter förskrivs två hörapparater och framöver laddningsbara sådana, förskrivningen ska alltid utgå från vilket hjälpmedel som är bäst anpassat för patienten.

För verksamheten innebär övergången till laddningsbara hörapparater en ökad kostnad. Förväntningen är ändå att behovet av reparationer ska minska, en av de vanligaste reparationsåtgärderna idag är åtgärder på batterilucka. Färre hörapparater förväntas också tappas bort då de förvaras i sin laddstation när de inte sitter i örat.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Egenavgifter för hörapparater fastställs till 800 kronor per hörapparat. För laddningsbara hörapparater tillkommer 600 kronor i laddaravgift per förskrivningstillfälle. Avgiften gäller från och med 2023-05-01.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen tillstyrker redovisat förslag till beslut.

I ärendet yrkar

Heidi-Maria Wallinder (V), Kenneth Östberg (S) och Barbro Larsson (C) yrkar avslag på förslaget till beslut.

Ingvar Jonsson (SD) yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Egenavgifter för hörapparater fastställs till 800 kronor per hörapparat. För laddningsbara hörapparater tillkommer 600 kronor i laddaravgift per förskrivningstillfälle. Avgiften gäller från och med 2023-05-01.

Reservation

Bilaga 6

Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för sitt eget yrkande enligt bilaga.

Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), reserverar sig till förmån för Kenneth Östbergs yrkande.

Barbro Larsson (C) reserverar sig till förmån för sitt eget yrkande.

§ 78 Medborgarförslag - Låt den födande få lära känna sin barnmorska

RV220421

Peter Ristikartano och Marlène Tamlin föreslår i ett medborgarförslag inkommet 2022-05-27 att Region Västmanland undersöker möjligheten att skapa en sammanhållen vårdkedja där det finns för den födande känt team av barnmorskor, t ex enligt modellen caseload midwifery.

Fullmäktiges presidium har överlämnat medborgarförslaget till regionstyrelsen för yttrande, RF 2022-06-14 § 76 d).

Hälso- och sjukvårdsnämnden yttrade sig över förslaget 2023-02-08 § 22.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Bakgrund

I På Karolinska i Huddinge startades 2018 projektet "Min Barnmorska" som är ett samarbete mellan förlossningen på Karolinska Huddinge och mödrahälsovården i södra Stockholm. Det består av fyra team med 17 barnmorskor och inskrivna är 640 per år. Syftet med verksamheten är att stärka vårdkedjan kring den gravida då

internationell forskning visar att både medicinska och psykologiska utfall gynnas av kontinuitet. Min Barnmorska riktar sig främst till den som är orolig för att föda barn. Målet är trygghet inför barnafödandet, en god upplevelse och att känna sig trygg och stärkt inför föräldraskapet. Den födande träffar alla i teamet men har en ansvarig barnmorska. Vid förlossning finns alltid en barnmorska i teamet som har beredskap och ansvarar över den födande vid förlossningen på sjukhus och sedan erbjuds hembesök efter sjukhusvistelsen.

Nuläge

I nuläget har gravida i Region Västmanland en patientansvarig barnmorska på barnmorskemottagningen som med kompetens och kontinuitet övervakar graviditeten och vårdar patientsäkert under och efter graviditet. Aktuella resultat från Graviditetsenkäten visat att föräldrarna är nöjda med både mödrahälsovård och förlossningsvård men att eftervården kan utvecklas.

Sveriges Samordningsbarnmorskor för mödrahälsovård har publicerat en skrivelse i februari 2022, där de beskriver för- och nackdelar med vårdmodellen. De menar att en noggrann risk- och konsekvensanalys behöver göras i utredningsskedet innehållande flera delar. I Region Västmanland finns det utmaningar med modellen utifrån organisatoriska förutsättningar då barnmorskemottagningarna ingår i LOV-avtalet för vårdcentraler och utförs på olika mottagningar med nio olika arbetsgivare, tillkommer gör även barnmorskorna anställda på kvinnokliniken.

I Regionplanen 2023–2025 beskrivs flera uppdrag till hälso- och sjukvårdsförvaltningen om, eller kopplade till mödrahälsovård, barnmorskemottagning, kvinno- och sjukvård och förlossningsvård. Bland annat att "Regionen ska delta i det nationella arbetet med kvinno- och sjukvård och arbeta för en stärkt förlossningsvård i Västmanland." Vidare, under rubriken "Verksamheten ska drivas med god kvalitet" står det "Under planperioden ska hälso- och sjukvårdsnämnden delta i det nationella arbetet med kvinno- och sjukvård och arbeta för en stärkt förlossningsvård i Västmanland."

Analys

Som medborgarförslaget beskriver är graviditet och förlossning en stor händelse både för den födande och partner. I Region Västmanland är patientsäkerhet och kvalitet ett prioriterat område, att patienten behandlas på ett säkert sätt och känner sig trygg.

Utifrån de uppdrag som beskrivs i regionplanen skapas i förvaltningsplanen mål och aktiviteter inom området. Aktiviteter som handlar om kvalitet, organisering och utveckling av bland annat mödrahälsovård och förlossning kommer därmed att genomföras under planperioden inom förvaltningen. Att starta en parallell utredning till detta med ett relativt smalt fokus anses inte effektivt då ett helhetsgrepp tas genom förvaltningsplanen, där frågan i medborgarförslaget utgör en del att beakta.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges yttrande

1. Medborgarförslaget anses besvarat.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen ställer sig bakom hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Medborgarförslaget anses besvarat.

§ 79 Motion om avgiftsfri tvångsvård

RV220424

Felicia Granath (V) föreslår i en motion inkommen 2022-05-30 att Region Västmanland tar bort den dagliga avgiften om 100 kr för personer som vårdas enligt LPT, samt att Region Västmanland tar bort den dagliga avgiften om 100 kr för personer som befinner sig inom Rättspsykiatrin.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2022-06-14 § 76 c).

Hälso- och sjukvårdsnämnden yttrade sig över förslaget 2023-03-22 § 38.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Nuläge

Personer som vårdas enligt Lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) eller inom rättspsykiatrin, enligt lagen om rättspsykiatrisk vård (LRV) betalar i nuläget samma avgift som övriga patienter inom slutenvården i Region Västmanland. Avgiften för slutenvård är 120 kronor per dygn. Patienter under 40år med hel aktivitetsersättning/sjukersättning betalar 50 kr per dag de 30 första dagarna vid varje vårdtillfälle. Eftersom de är patienter inom slutenvården betalar de inte för besök inom exempelvis primärvården. Anhållna, häktade och intagna vid kriminalvårdsanstalt som är folkbokförda i Västmanland betalar ingen patientavgift i öppen vård eller inom slutenvården.

Slutenvårdsintäkterna inom Rättspsykiatrin uppgår till cirka en miljon kronor per år. Vuxenpsykiatrins årsintäkt är cirka 1,5 miljoner kronor om året, ungefär 50–60% av patienterna där vårdas enligt LPT. I nuläget är det upp till varje region att fastställa avgift för tvångsvård och rättspsykiatri med maxtak. Dömda personer som avtjänar sitt straff inom kriminalvårdens verksamhet, dock ej personer med fotboja, betalar ingen avgift för vård enligt nationella bestämmelser.

Omvärldsbevakning

I Region Stockholm och Region Värmland är vård enligt LPT och LRV avgiftsfri. I Region Dalarna och Region Uppsala kostar vård enligt LPT och LRV.

Analys

Precis som motionären beskriver är sjukdom besvärande och för många patienter innebär det en ansträngning för ekonomin. Detta oberoende av om patienten vårdas enligt LPT, LRV eller har en annan sjukdom som kräver vård. Frågan om avgiftsfrihet inom tvångsvård och rättspsykiatri är komplex och det är utmanande att få avgiftssystemet helt rättvist eftersom alla patienter är olika. Personer med sämre ekonomi kan gynnas av avgiftsfrihet – samtidigt som även patienter som vårdas frivilligt kan ha samma belastningsfaktorer. Exempelvis är en traumabehandling valfri, där patienten

behöver behandling för att överleva men inte kan föra sin talan på grund av sitt tillstånd.

I län där tvångsvården är avgiftsfri har det hänt att patienter agerat på ett sätt som lett till tvångsvård istället för frivillig vård. De patienter som vårdas en längre tid och inte har barn eller boende att bekosta kan en avgift om 120 kronor per dag anses som en relativt låg avgift för levnadsomkostnader.

Regionstyrelsens yttrande

I ärendet yrkar

Heidi-Maria Wallinder (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Heidi-Maria Wallinders yrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen avslås.

Reservation

Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för sitt eget yrkande.

§ 80 Motion om riktade hälsosamtal till 40-åringar

RV220885

Heidi-Maria Wallinder, Felicia Granath, Fredrik Stockhaus, Christer Hansson, Pratima Åslund och Lennart Engman, alla (V), föreslår i en motion inkommen 2022-12-29 att regionen ska utreda förutsättningarna för att erbjuda invånare i Västmanland hälsosamtal redan vid 40 års ålder.

Hälso- och sjukvårdsnämnden yttrade sig över förslaget 2023-03-22 § 39.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Nuläge

I Region Västmanland erbjuds alla 50-åringar ett kostnadsfritt hälsosamtal. Detta syftar till att öka möjligheterna för regionens invånare att leva ett friskt och hälsosamt liv. Hälsosamtal för 50-åringar påbörjades på prov under 2016 och fullt ut under 2017. Det handlar om att stötta västmanlänningarna och främja hälsosamma val så att risken för hjärtkärlsjukdomar och diabetes typ 2 minskar. Patienten får fylla i en enkät som följs upp av ett besök för hälsosamtal. Prover tas på blodsocker och blodfettstämning. En hälsoprofil utformas som bygger på prov- och enkätsvar och sedan går hälso- och sjukvårdspersonal tillsammans med patienten igenom om hur hen kan göra hälsofrämjande livsstilsförändringar. Det kan till exempel handla om att patienten får vidare hjälp från en sjukgymnast eller dietist. Vid tecken på ohälsa vid hälsosamtalet görs vidare undersökning.

År 2021 fanns det 3 514 50-åringar i Region Västmanland, alla dessa erbjöds hälsosamtal. I gruppen 40-åriga invånare fanns 3 138 personer. I nuläget betalar Region Västmanland 1000 kronor för ett genomfört hälsosamtal hos vårdcentralen.

Omvärldsbevakning

Enligt WHO (Världshälsoorganisationen) kan sunda levnadsvanor förebygga det mesta av all kranskärslssjukdom och stroke samt 30 procent av all cancer. Det kan även förebygga eller fördröja utvecklingen av typ-2 diabetes.

Sveriges regioner i samverkan, Nationellt system för kunskapsstyrning Hälsa- och sjukvård har 2022 publicerat ett Nationellt vårdprogram om ohälsosamma levnadsvanor. Det visar att riktade hälsosamtal (enligt den svenska modellen) leder till minskad förtida dödlighet, både total dödlighet och dödlighet i hjärtkärlsjukdom. De observerade effekterna är stora. Positiva effekter ses även i form av mindre midjemått, förbättrade matvanor, lägre blodtryck, kolesterolnivåer, faste-blodsocker och BMI.

Region Halland erbjuder hälsosamtal för personer som fyller 40 år under 2023. Region Jönköping erbjuder hälsosamtal för listade invånare som fyller 40, 50, 60 eller 70år under året samt förstagångsföräldrar. 2023 är budgeten 5 400 tkr, ersättningen är 900 kronor per samtal till vårdcentralerna i Region Jönköping.

Analys

Hälsosamtal är en hälsofrämjande aktivitet som det finns evidens för. Att arbeta på detta sätt ligger även i linje med arbetssättet både i nuläget och i framtidens omställning till nära vård. Motionärens intention med motionen är god – att främja hälsan hos Västmanlands invånare. Detta leder till god hälsa, mindre mänskligt lidande och främjar även regionens ekonomi. Hälsosamtal även för 40-åringar innebär att hälsosamtalskostnaderna ökar till ungefär det dubbla mot nuläget.

Det finns en risk för en inlåsningseffekt med föreslaget beslut, eftersom det syftar till utredning kring hälsosamtal även vid 40 år istället för att utreda vilken ålder/vilka åldrar, eller grupper såsom förstagångsföräldrar, som ger störst hälsofrämjande effekter.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen ställer sig bakom hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande och tillstyrker redovisat förslag till beslut.

I ärendet yrkar

Heidi-Maria Wallinder (V) och Kenneth Östberg (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Heidi-Maria Wallinders och Kenneth Östbergs yrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för sitt eget yrkande.

§ 81 Motion om specialistmottagning i Region Västmanland för vård av sexuellt våldsutsatta kvinnor och män

RV211197

Ingvar Jonsson (SD) och Janeth Persson (SD) föreslår i en motion inkommen 2021-11-19 att regiondirektören snarast möjligt utreder möjligheten att inrätta en specialistmottagning för vård av sexuellt våldsutsatta kvinnor och män, samt att snarast tillse att kunskaphöjande utbildning gällande sexualbrottsutsatta skall ske i alla regionens verksamheter.

Hälso- och sjukvårdsnämnden yttrade sig över förslaget 2023-03-22 § 40.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Nuläge

I Region Västmanland undersöks kvinnor som utsatts för sexuellt våld av kvinnokliniken respektive män av kirurgen. Kvinnoklinikens gynekologer har det inskrivet i sin uppdragsbeskrivning att de ska ha kompetens för dessa patienter. Regionen använder guiden från Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) vid undersökning. Patienter som söker vård utifrån sexuellt våld erbjuds återbesök 10–14 dagar efter första undersökningen och ytterligare uppföljning efter 3 månader. De medicinska proverna tas i bestämt tidsintervall med återbesök enligt ett fastlagt schema. Om patienten har fysiska skador sker behandling och uppföljning utifrån vilken typ av skada det är. Vid nyanställning görs genomgångar med den systematiska guiden från NCK och det är möjligt att öva med provtagningskit. Det finns en grundläggande utbildning som all personal i Region Västmanland kan gå om våld i nära relationer på kompetensplatsen (digital plattform). Denna har tagits fram av NCK. I Region Västmanland arbetar hållbarhetsförvaltningen med sexuellt våldsutsatta genom samordnare med inriktning våld i nära relationer. Det finns i nuläget specialister och rutiner för det patientnära arbetet.

Patienter i regionen kan söka vård i direkt anslutning till sexuellt våld, vilket både kan inträffa dagtid liksom under kvällar och helger. Patienter söker även vård en längre tid efter våldet inträffat. Undersökning är viktigt för patienten oavsett om övergreppet skett nyligen eller för en längre tid sedan. Det är också viktigt oberoende av ifall undersökningen sker som ett led i en brottsutredning eller inte. Många tycker undersökningen kan vara ett sätt att få tillbaka kontrollen över sin egen kropp. Undersökningen är viktigt för att få reda på sin fysiska status och en eventuell behandlingsplan för att patienten ska få en fungerande vardag, samliv och våga bli gravid/förälder är några exempel. De patienter som söker vård hos kvinnokliniken erbjuds alltid kuratorskontakt, den fortsatta uppföljningen är individuell utifrån patientens behov. Omhändertagandet av person som utsatts för sexuellt våld kan innefatta samarbete och kontakt med psykiatri.

I Region Västmanland finns ett team med olika kompetenser som driver arbetet kring sexuellt våldsutsatta framåt. De följer bland annat upp patientbaserade fall och tar lärdom av dem för att utveckla vården. 2023 har även ett särskilt fokus på sexuellt våldsutsatta barn och ett närmare samarbete med barnläkare. I slutet av 2022 startades även lågtröskelmottagningen, där arbete också görs för att fånga upp hemlösa kvinnor som kan ha utsatts för sexuellt våld.

Omvärldsbevakning

I Region Sörmland finns ett team för sexuellt våldsutsatta. De har öppet kontorstid alla vardagar och arbetar med att förbättra, standardisera och säkerställa kvaliteten i bemötandet och omhändertagandet av de som utsatts för sexuellt våld. Verksamheten finns beskriven på 1177 Sörmland.

Analys

Som motionärerna beskriver är det komplext att behandla personer utsatta för sexuellt våld och kräver uppdaterad kunskap och kompetens hos regionens personal. Redan i nuläget kan alla medarbetare gå den grundläggande utbildningen i sexuellt våld, vilket bör vara tillräckligt för administrativ personal.

Mer specialiserad utbildning görs för patientnära personal. Nära vård kan många gånger vara det bästa alternativet för dessa patienter så som att välja att få vård i sitt närområde hos exempelvis personal på vårdcentralen som patienten redan har en relation till.

I regionplan 2023–2025 planeras insatser för att förbättra vården av personer som blivit utsatta för sexuellt våld. Denna skrivning beskriver arbetet: Under 2023 ska regionstyrelsen utreda utvecklingen av den långsiktiga traumavården för personer utsatta av sexuellt våld och möjligheter till samverkan inom sjukvårdsregionen ska inkluderas i utredningsuppdraget. Den vård Region Västmanland erbjuder ska, liksom andra regioners verksamheter, kommuniceras väl.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen ställer sig bakom hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande och tillstyrker redovisat förslag till beslut.

I ärendet yrkar

Ingvar Jonsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Ingvar Jonssons yrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Ingvar Jonsson, Gisela Carstinge och Janeth Persson, alla (SD), reserverar sig till förmån för Ingvar Jonssons yrkande.

§ 82 Motion om fria besök för personer som söker vård efter sexuella övergrepp

RV220789

Gisela Carstinge och Ingvar Jonsson, båda (SD), föreslår i en motion inkommen 2022-11-25 att kostnaden för provtagning, dokumentation och rättsintyg i samband med att man blivit utsatt för sexuella övergrepp är avgiftsfritt, att återbesök i samband

med att man blivit utsatt för sexuella övergrepp är avgiftsfritt samt att den kuratorskontakt man tilldelas är avgiftsfri upp till 10 besök.

Hälso- och sjukvårdsnämnden yttrade sig över förslaget 2023-03-22 § 41.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

I och med fullmäktiges behandling av regionplan 2022-12-13 §154 beslutades det om avgiftsfrihet för vissa besök efter sexuella övergrepp. Vid hälso- och sjukvårdsnämnden den 2023-01-18 §8 preciserades avgiftsfriheten för att gälla alla besök i nära anslutning till händelsen. Akut vård och därtill relaterad uppföljande vård för personer som utsatts för sexuellt våld ska vara avgiftsfri. Avgiftsfrihet gäller det första besöket, som sker i snar anslutning till händelsen, samt de besök som är direkt kopplade till det akuta skedet.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionens första och tredje förslag anses besvarade.
2. Motionens andra förslag bifalls.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen ställer sig bakom hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande och tillstyrker redovisat förslag till beslut.

I ärendet yrkar

Ingvar Jonsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Ingvar Jonssons yrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionens första och tredje förslag anses besvarade.
2. Motionens andra förslag bifalls.

Reservation

Ingvar Jonsson, Gisela Carstinge och Janeth Persson, alla (SD), reserverar sig till förmån för Ingvar Jonssons yrkande.

§ 83 Motion om avgiftsfria besök för vård och spårökning vid sexuella övergrepp

RV220791

Kenneth Östberg (S), Ulrika Spårebo (S) och Karolina Myllergård (S) föreslår i en motion inkommen 2022-11-25 att patientavgiften tas bort för personer som söker vård efter att ha blivit utsatta för våldtäkt och sexuella övergrepp samt att avgiften för eftervård och kuratorsbesök tas bort efter en våldtäkt och sexuella övergrepp.

Hälso- och sjukvårdsnämnden yttrade sig över förslaget 2023-03-22.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

I och med fullmäktiges behandling av regionplan 2022-12-13 §154 beslutades det om avgiftsfrihet för vissa besök efter sexuella övergrepp. Vid hälso- och

sjukvårdsnämnden den 2023-01-18 §8 preciserades avgiftsfriheten för att gälla alla besök i nära anslutning till händelsen. Akut vård och därtill relaterad uppföljande vård för personer som utsatts för sexuellt våld ska vara avgiftsfri. Avgiftsfrihet gäller det första besöket, som sker i snar anslutning till händelsen, samt de besök som är direkt kopplade till det akuta skedet.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionens första yrkande bifalls.
2. Motionens andra yrkande anses besvarat.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen ställer sig bakom hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande och tillstyrker redovisat förslag till beslut.

I ärendet yrkar

Kenneth Östberg (S), Heidi-Maria Wallinder (V) och Barbro Larsson (C) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Kenneth Östbergs med flera yrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionens första yrkande bifalls.
2. Motionens andra yrkande anses besvarat.

Reservation

Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), Heidi-Maria Wallinder (V) samt Barbro Larsson (C) reserverar sig till förmån för Kenneth Östbergs med flera yrkande.

§ 84 Motion om regionalt resande med kollektivtrafiken på samma villkor i hela Västmanland

RV220324

Pratima Åslund (V) föreslår i en motion inkommen 2022-04-21 att prissystemet ska inkludera även tågresande för regionala resor med länsbiljett i Västmanland, samt att länsbiljetter för enkelbiljetter och 10-kort ska ge möjlighet att på samma sätt som 30-dagarskortet resa med både buss och tåg.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2022-06-14 § 76 a).

Kollektivtrafiknämnden yttrade sig över förslaget 2023-02-16 § 20.

Kollektivtrafiknämnden yttrande

Tågtrafiken i Region Västmanland utförs av tre bolag. Mälardalstrafik AB, Tåg i Bergslagen, samt SJ, som bedriver trafiken mot Stockholm och Örebro genom Mäljarbanan på kommersiell basis.

Arbetet för gemensamma produkter kräver bland annat att affärsmodellen för utförandet av trafiken med tågtrafikbolagen ska vara anpassad och att systemstöd i

form av biljettsystem, valideringssystem, kontrollsystem osv finns tillgängliga för att möjliggöra och stödja utvecklingen.

Kollektivtrafikförvaltningen har under en längre tid arbetat för att samtliga VL produkter ska gälla i alla trafikslag (tåg och buss) för resor inom regionen. Detta för att kunna erbjuda ett enhetligt produktpaket till resenärerna som är lätt att marknadsföra och förstå, som i sin tur ska leda till en hållbar utveckling av samhället genom utveckling av den allmänna kollektivtrafiken.

Förutsättningar för att ha giltighet med samtliga produkter är till stor del på plats eller under bearbetning. Affärsmodellen i Mälardalstrafik är anpassad till giltighet av regionens biljetter, Tåg i Bergslagens avtal som träder i kraft från T24 tillsammans med beslut om Bergslagstaxa ger denna möjlighet. Avtal och ersättningsmodell för utförande i tågtrafiken är en av de viktigaste förutsättningarna som är anpassad och möjliggör ett införande. Dessutom pågår förhandlingar med SJ för att träffa en överenskommelse med syfte att även den kommersiella trafiken som passerar Västmanland ska omfattas av giltigheten.

Även systemförutsättningar som tex biljettsystem, validering och kontrollsystem behöver vara anpassade till förändringen. Kollektivtrafikförvaltningen arbetar med anpassning av förutsättningar på kort och lång sikt. Funktionaliteten som ska möjliggöra giltighet på alla trafikslag är en viktig del av vår upphandling av biljettsystem, som är Kollektivtrafiknämnden fattat beslut om att inleda.

Upphandlingen kommer att genomföras under år 2023 och lanseringsarbetet ska vara klart under år 2024. Förvaltningen kommer under tiden arbeta med att anpassa resevillkor och avtalen med berörda parter för att samtliga VL produkter ska vara giltiga för resor inom Region Västmanland.

Giltighet av hela produktportföljen i hela trafiksystemet inom regionen är även en viktig förutsättning för att Kollektivtrafikförvaltningen ska kunna arbeta med effektivisering av trafiksystemet och balansen mellan olika trafikslag. Det är av vikt att i möjligaste mån genomföra denna förändring i hela vårt trafiksystem samtidigt. Detta för att undvika förvirring och för att ha en enkel modell som går att kommunicera med våra resenärer. En modell som samtidigt är lätt att förstå och att vi tar första steget samtidigt som vi kan effektivisera trafiksystemet och harmonisera den kapacitet som vi erbjuder inom buss och tågtrafik.

Kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktiges beslut

Motionen anses besvarad.

Regionstyrelsens yttrande

Regionstyrelsen ställer sig bakom kollektivtrafiknämndens yttrande.

I ärendet yrkar

Heidi-Maria Wallinder (V) och Marino Wallsten (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Heidi-Maria Wallinders och Marino Wallstens yrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Bilaga 8

Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för sitt yrkande enligt bilaga.

Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), reserverar sig till förmån för Marino Wallstens yrkande.

§ 85 Motion om bemötandekod för det politiska arbetet

RV220820

Gisela Carstinge (SD), Magnus Edman (SD) och Caroline Frisk (SD) föreslår i en motion inkommen 2022-12-08 att det behöver tas fram ett förslag på uppförandekod för det politiska arbetet i Region Västmanland.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till Regionstyrelsen för yttrande, RF 2023-02-14 § 8.

Regionstyrelsens yttrande

Inför valet diskuterade demokratiberedningen hur det goda samarbetsklimat som finns mellan de politiska företrädarna och mellan de politiska företrädarna och tjänstepersonerna ska bibehållas, utvecklas och tas med in i den nya mandatperioden. Detta utmynnade i att gruppledarna och koncernledningen våren 2022 genomförde en gemensam workshop för att fånga framgångsfaktorer i nuvarande samarbetsklimat. Som avslutning på regionfullmäktiges utbildningsdagar i november 2022, genomfördes även en paneldiskussion om regionens positiva samarbetsklimat och hur regionens ledande politiker och regiondirektören ser på samarbetet under den nya mandatperioden. Vid dessa diskussioner har inget behov av en bemötandekod eller motsvarande framställts.

Motionärerna lyfter fram att många förtroendevalda känner oro för hot, hat, våld och trakasserier. Region Västmanland har de senaste åren arbetat systematiskt med att förebygga och motverka förekomsten av detta. Arbetet kommer fortsätta och har bestått i framtagande av riktlinjer och rutiner, men även riktade utbildnings- och informationstillfällen till förtroendevalda.

I regionens styrdokument finns det även reglerat att ordförande får ingripa om talare avviker från ämnet och exempelvis går till personangrepp. Ordförande i regionfullmäktige kan ta ifrån en talare ordet om denne efter tillsägelse inte rättar sig och kan vid fortsatt störande uppträdande utvisa vederbörande eller annan som uppträder störande.

Regionstyrelsen delar motionärernas uppfattning att de politiska samtalen ska föras med högt i tak och ömsesidig respekt, men utifrån ovanstående resonemang och åtagande finns inget behov av att införa en bemötandekod. Det viktiga är att alla gemensamt tar ansvar för att följa och utveckla det goda samtalsklimatet med respekt för varandras roller och uppdrag. Därtill kommer ambitionen att hålla nere administrationen och antalet styrande dokument i regionen. Också av det skälet saknas behov av att införa en bemötandekod.

I ärendet yrkar

Gisela Carstinge (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer beredningens förslag mot Gisela Carstinges yrkande och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen avslås.

Reservation

Ingvar Jonsson, Gisela Carstinge och Janeth Persson, alla (SD), reserverar sig till förmån för Gisela Carstinges yrkande.

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2023-04-05

Mikael Andersson Elfgren

Ordförande

Heidi-Maria Wallinder

Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla

2023-04-05 intygas:

Christina Ersson